

ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

- + ಪತಂಗಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳಕಿನ ಬಲೆ ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾಕರ್ಷಕ ಬಲೆಗಳಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು (5/ಎಕರೆ).
- + ನೊಮೊರಿಯಾ ರಿಲೈ 2.00 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮೆಟಾರೈಜಿಯಂ ಅನಿಸೋಪ್ಲಿಯ ಹಾಗೂ ಬ್ಯಾಸಿಲಿಸ್ ಥುರಿಂಜಿನೆ ಸ್ಪ್ರೆ 1.0 ಮಿ.ಲೀ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- + ಹುಳುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅತಿಯಾದಾಗ ಕಳಿತ ವಿಷ ಪಾಷಣವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.
- + ವಿಷಪಾಷಣ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ : ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ 50 ಕಿಲೋ ಭತ್ತ ಅಥವಾ ಗೋದಿಯ ತೌಡಿನ ಮೇಲೆ 5 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 250 ಮಿ.ಲೀ. ಮೊನೊಕ್ರೋಟೋಫಾಸ್ 36 ಎಸ್.ಎಲ್. ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು 2 ಕಿಲೋ ಗ್ರಾಂ ಬೆಲ್ಲದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ತೌಡಿನ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪರಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪಾಷಣವನ್ನು ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು ದಿನ ಗೋಣಿ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಡಬೇಕು. ನಂತರ ಸಾಯಾಂಕಾಲದ ವೇಳೆ ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಷಪಾಷಣವನ್ನು ಎರಚಬೇಕು.

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಶತ್ರುಗಳು

- ✓ ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ರೋಡಾಪ್ಟೀರಾ ಫೂಜಿಫೆರಡಾ ಕೀಟದ ಮೇಲೆ ಟೆಲಿನೋಮಸ್ ರೀಮಸ್ ಮತ್ತು ಟ್ರೈಕೋಗ್ರಾಮಾ ಪ್ರೇಟಿಯೋಸಮ್ ಎಂಬ ಮೊಟ್ಟೆ ಪರತಂತ್ರ ಕೀಟಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ರಾಸಾಯನಿಕ ಬಳಕೆ:

- ಹಾನಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಲ್ಯಾವ್ವಾ ಸೈಪಲೋತ್ರಿನ್ 5 ಇಸಿ 0.5 ಮಿ.ಲೀ. ಅಥವಾ ಎಮಾಮೆಕ್ವಿನ್ ಬೆಂಜೋಯೇಟ್ 5 ಎಸ್.ಜಿ 0.25 ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಕ್ಲೋರ್ವಾಂಟಿನಿಲಿಪ್ರೋಲ್ 18.5 ಎಸ್.ಸಿ. 0.2 ಮಿ.ಲೀ ಪ್ರತಿ ಲೀ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

- ಹರಳು ರೂಪದ ಕೀಟನಾಶಕ ಕಾರ್ಬೋಫುರಾನ್ 3 ಜಿ ಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 7.5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ದಂತೆ ಎಲೆಯು ಸುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಸೂಚನೆ:

ರಾಸಾಯನಿಕವನ್ನು ಮುಂಜಾನೆ ಅಥವಾ ಸಂಜೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿದಾಗ ಯಶಸ್ವಿ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಫಾಲ್ ಸೈನಿಕ ಹುಳುವಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೊಹಕ ಬಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು

ರಾಸಾಯನಿಕವನ್ನು ಸುಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿ

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಬಿ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್.-ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಇಂಡಿ-586 209.

ಗೋವಿನಜೋಷದಲ್ಲ ಫಾಲ್ ಸೈನಿಕ ಹುಳುವಿನ ಹಾವಳಿ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆ

ವಿಸ್ತರಣಾ ಹಸ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ-22

ಮಾರ್ಚ್, 2020

ಲೇಖಕರು

ಡಾ. ಸೈಯದ ಸಮೀನ ಅಂಜುಮ್ (ಸಸ್ಯರೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರ),
ಡಾ. ಆರ್. ಜಿ. ನೆಗಲೂರ (ಬೇಸಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರ),
ಡಾ. ಸವಿತಾ, ಜಿ. (ಮಣ್ಣು ವಿಜ್ಞಾನ),
ಕು. ಹೀನಾ. ಎಮ್.ಎಸ್ (ತೋಟಗಾರಿಕೆ),
ಡಾ. ಸಂತೋಷ್ ಶಿಂಧೆ (ಪಶು ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ)
ಡಾ. ರವಿ, ವೈ (ಗೃಹ ವಿಜ್ಞಾನ)

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಆರ್. ಜಿ. ನೆಗಲೂರ
ಹಿರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
ಬಿ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್.-ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ,
ಇಂಡಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಡಾ. ಆರ್. ಜಿ. ಬಿಟ್ಟ
ಸಹ ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ,
ವಿಜಯಪುರ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ

ಬಿ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್. ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಇಂಡಿ

ದೂರವಾಣಿ: (08359) 295705

ಗೋವಿನಜೋಳದಲ್ಲ ಫಾಲ್ ಸೈನಿಕ ಹುಳುವಿನ ಹಾವಳಿ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಕೀಯ ಹಾಗೂ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಕೀಟ ಸ್ಟೋಡಾಪ್ಟೀರಾ ಫ್ರೂಜಿಪೆರಡಾ ಹಾವಳಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು ಹಾನಿಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಶೇ.20 ರಿಂದ 70 ರವರೆಗೆ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕೀಟ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹಾರಬಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟೇ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹರಡಿ ರೈತ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಮಾಡುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಿಶಾಚಿಯಾಗಿ ಕಾಡಬಲ್ಲದೆಂದು ರುಜುವಾತಾಗಿದೆ. ಸದರಿ ಕೀಟವು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ್ದು ಬೆಳೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯೆಡಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಎಲೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಗೋವಿನ ಜೋಳವನ್ನು ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಹಂಗಾಮುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಕೀಟಕ್ಕೆ ಆಹಾರದ ಪೂರೈಕೆ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಆಹಾರ ಭಕ್ಷಿಸುವ ಬೆಳೆದ ಕೀಡುಗಳು ತಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರವು ಖಾಲಿಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಆಹಾರ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗದ್ದೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಗದ್ದೆಗೆ ಸೈನಿಕೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸೈನಿಕ ಹುಳುವೆಂದು ಹೆಸರು. ಗೋವಿನ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾನಿಮಾಡುವ ಈ ಕೀಟವು ಬಕಾಸುರನಂತೆ ತನಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು ತೇಗುವ ಬಹುಮುಖ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೀಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೀಟವು ತನ್ನ ಜೀವನ ಚಕ್ರವನ್ನು 30-40 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬಲ್ಲದಾಗಿದ್ದು ಪ್ರೌಢ ಪತಂಗವು ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 100 ಕಿ.ಮೀ ದೂರವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಬಲ್ಲದು.

ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ :

- ಬೆಳೆದ ಹುಳುವಿನ ಕಪ್ಪುತಲೆಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ 'Y' ಆಕೃತಿಯ ಗುರುತನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.
- ಈ ಹುಳುವಿನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಟ್ಟವಾದ ಕಂದುಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಚೌಕಾಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಹಾನಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

1. ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮರಿಗಳು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಮೊದಲು ಮೊಟ್ಟೆಯ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನೇ ತಿಂದು ಬದುಕುವುವು.
2. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಹುಳುಗಳು ಎಲೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಕೆರೆದು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಹುಳುಗಳು ಕೆರೆದ ಭಾಗವು ಬೆಳ್ಳಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.
3. ತದನಂತರ ಹುಳುಗಳು ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಚಿಗುರುವ ಸುಳಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಎಲೆಗಳು ಜಾಳು ಜಾಳಾಗಿದ್ದು ಅಸ್ಥಿಪಂಜರದಂತೆ ಗೋಚರಿಸಿ, ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಿಡಕಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಗೋವಿನ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಕೀಟವು ಒಳಗಡೆ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಕೀಟದ ಬಾಧೆಯು ತೀವ್ರವಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸುಳಿಯನ್ನೇ ತಿಂದು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಗೆ ತೀವ್ರಹಾನಿ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯವು ಸತ್ತು ಹೋಗುವುದು. ಕೀಡುಗಳು ಬೆಳೆದಂತೆ ಹಾನಿಯ ಮಟ್ಟ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆದ ಕೀಡುಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ತಿಂದು ಕೀಟಭಕ್ಷಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸಹ ತೋರುತ್ತವೆ.

ಸೈನಿಕ ಹುಳುವಿನ ಹಾನಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಹಾನಿಯಾದ ಹೊಲ

ನಿರ್ವಹಣೆ ಹೇಗೆ ?

ಕೀಟಗಳ ಕಣ್ಗಾವಲು ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಕೀಟಗಳ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಉಲ್ಬಣಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

ಬೀಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು :

- + ಗೋವಿನಜೋಳವನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- + ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಂಕಿರಣ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು.
- + ಬೆಳೆ ಕಟಾವು ಆದ ನಂತರ ಮಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಪದರಿಗೆ ತಂದು ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬಿಸಿಲಿನ ಪ್ರಖರತೆಯಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.
- + ಇತರೆ ಬೆಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ
- + ಕಟಾವಿನ ನಂತರ ರವದಿಯನ್ನು ಸುಡುವುದು.
- + ತತ್ತಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದು.

ಆಸರೆ ಸಸ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿರೋಧ : ತಳಿ ಸಂವರ್ಧನ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಸರೆ ಸಸ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿರೋಧ ಹೊಂದಿದ ಗುಣಧರ್ಮವುಳ್ಳ ಎಲೆ ಕರಿಣತೆ (ಲೀಫ್ ಟಪ್ಪೆಸ್) ಹೊಂದಿದ ಗೋವಿನ ಜೋಳದ ತಳಿಗಳನ್ನು/ ಸಂಕರಣ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.